

Muistilista kesä- ja lemmikkilampaiden pitäjille

Tähän muistilistaan on koottu lampaiden pitoa koskevia lainsäädännön vaatimuksia kesä- tai lemmikkilampaiden hankkimista harkitseville. Eläinten pitoon liittyviä vaatimuksia on noudatettava lampaiden lukumäärästä tai pitoajasta riippumatta. Vaatimusten tavoitteena on turvata eläinten hyvinvointi ja varmistaa, etteivät eläimet aiheuta tautivaaraa toisille eläimille tai ihmisille.

Tärkeää on myös muistaa, että lampaiden hyvinvointiin vaikuttavat hoitajan taidot sekä tiedot kyseisen eläinlajin tarpeista. Ennen eläinten hankkimista tulisi tutustua ja perehtyä lampaiden käyttäytymiseen, hoitoon, ravitsemustarpeisiin sekä pitopaikan vaatimuksiin. Tässä yhteydessä tulee huomioida, että lampaiden on päästävä laitumella säänsuojaan, joka on joko rakennettu tai esimerkiksi puuston muodostama. Lisäksi tulee huomioida, että lammas on laumaeläin, eikä sitä ole suositeltavaa pitää yksin.

Omistaja on vastuussa eläintensä terveydestä ja hyvinvoinnista koko eläimen eliniän ajan.

1. [Rekisteröidy lampaan pitäjäksi kuntasi maaseututoimeen](#)
2. [Lisäksi asemakaava-alueella ota yhteyttä kuntasi terveydensuojeluviranomaiseen ja tarvittaessa rakennusvalvontaan](#)
3. [Noudata lampaiden rekisteröintiin liittyviä määräyksiä](#)
4. [Tutustu lampaita koskeviin eläinsuojelusäädöksiin](#)
5. [Eläimiä ulkomailta? Muista tuontivaatimukset!](#)
6. [Huolehdi eläinten terveydestä ja eläintautien vastustamisesta](#)
7. [Kirjanpito eläinten lukumäärästä ja niille annetuista lääkkeistä](#)
8. [Tutustu lampaiden teurastus- ja lopetusohjeisiin](#)
9. [Selvitä, miten kuolleen tai lopetetun lampaan voi hävittää](#)

1. Rekisteröidy lampaan pitäjäksi kuntasi maaseututoimeen

Kaikkien lampaiden pitäjien on rekisteröidyttävä kunnan maaseututoimeen joko maaseutuelinkeinoviranomaiselle tai maaseutuslaitokselle. Myös pitopaikat, joissa eläimiä pidetään, on rekisteröitävä. Vaatimus koskee yhdenkin eläimen pitäjää riippumatta siitä, onko eläin ostettu tai vain ”vuokrattu” nurmikon hoitajaksi. Kun eläintenpito päättyy tai keskeytyy yli kuudeksi kuukaudeksi, tulee asiasta tehdä ilmoitus eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin.

[Lisää tietoa rekisteröitymisestä](#)
[Rekisteröitymislomake, lampaat](#)

Kuntien yhteistoiminta-alueiden maaseutuhallinnon yhteystietoja voi hakea [Mavin sivuilta](#).

2. Lisäksi asemakaava-alueella ota yhteyttä kuntasi terveydensuojeluviranomaiseen ja rakennusvalvontaan

Lisätietoa lampaiden pitämisestä asemakaava-alueella voi kysyä oman kunnan terveydensuojeluviranomaiselta. Rakennusten käyttötarkoituksen muuttuessa tai uusia rakennuksia tehtäessä tulee tarvittaessa ottaa yhteys kunnan rakennusvalvontaan.

3. Noudata lampaiden rekisteröintiin liittyviä määräyksiä

Lampaiden pitäjän tulee ottaa huomioon määräykset, jotka koskevat eläinten merkitsemistä ja rekisteröintiä. Määräykset velvoittavat kaikkia eläimiä hallussaan pitäviä toiminnan suuruusluokasta ja tarkoituksesta riippumatta. Vaatimuksena on, että kukin eläinyksilö on tunnistettavissa ja sen sijainti tiedossa sekä siirrot paikasta toiseen ovat jäljitettävissä koko sen elinajalta. Lammasta hankkiessa on tarkistettava, että eläin on rekisterissä – merkit korvissa eivät yksin riitä! Tämän saa tehtyä soittamalla Lammasta- ja vuohirekisterin asiakaspalveluun (puh. 029 530 0404) ja kertomalla ko. eläimen korvamerkistä luettavan EU-tunnuksen Flxxxxx...

Lampaiden poistosta ja siirroista on ilmoitettava lammaskirjuriin 7 päivän kuluessa tapahtumasta sen lisäksi, että paikan päältä löytyy ajantasainen kirjuri pito tapahtumasta. Kirjuriutuksessa lampaidenpitäjäksi saat kunnasta käyttöoikeudet sovellukseen, jolla voit tehdä kirjuriin vaadittavat ilmoitukset. Kun lampaiden pito päättyy, tulee eläinten poistossy ja mahdollinen hävitystapa ilmoittaa lammaskirjuriin.

Tietoa vaatimuksista löytyy Eviran internetsivuilta sekä vaatimusten taustalla olevasta eläintunnistusjärjestelmälaista (238/2010) sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta (469/2005).

[Lampaiden ja vuohien merkitsemis- ja kirjuriintiopas](#)

4. Tutustu lampaita koskeviin eläinsuojelusäädöksiin

Eläinten pitoa, hoitoa, kohtelua ja käsittelyä säätelevät eläinsuojelulaki (247/1996, muutoksineen) ja eläinsuojeluasetus (396/1996, muutoksineen). Lampaiden pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista säädetään lisäksi valtioneuvoston asetuksessa lampaiden suojelusta (587/2010). Ajantasainen eläinsuojelulainsäädäntö löytyy maa- ja metsätalousministeriön [internetsivuilta](#).

Lampaiden pitoa koskevat säädökset löytyvät ”[Lammaskirjuri-eläinsuojelulainsäädäntöä koottuna](#)” -oppaasta.

Lisätietoa lampaiden pidosta ja hyvästä hoidosta voi lukea esimerkiksi ProAgrarian julkaisuista Lampaankasvattajan käsikirja ja Hyvinvoiva tuotantoeläin.

5. Eläimiä ulkomailta? Muista tuontivaatimukset!

Ihmisten ja muiden eläinten terveyden suojelemiseksi eläinten maahantuonnille on asetettu rajoituksia koskien eläintauteja. Vaatimusten täyttäminen edellyttää tuojalta tiedonhankintaa ja asiaan paneutumista jo hyvissä ajoin ennen suunniteltua tuontia. Jos tuontiin liittyviä vaatimuksia ei ole noudatettu, on kyseessä laitton tuonti. Jos epäilee eläinten laitonta tuontia, tulee tehdä ilmoitus kunnan- tai läänineläinlääkärille. Lisätietoja [tuontivaatimuksista](#).

6. Huolehdi eläinten terveydestä ja eläintautien vastustamisesta

Selvitä jo ennen eläinten hankkimista missä sijaitsee lähin kunnaneläinlääkärin tai lampaita hoitavan eläinlääkärin vastaanotto. Jos lammaskirjuri sairastuu, sen tulee saada asianmukaista hoitoa.

Eläinten omistajat ovat keskeisessä asemassa tarttuvien eläintautien ennaltaehkäisyssä sekä niiden leviämisen estämisessä. Tarttuvan eläintaudin epäilystä tulee ilmoittaa kunnaneläinlääkärille. [Ajankoh- taista tietoa eläintau- deista sekä niiden vastustamisesta ja valvonnasta](#).

Eläintautien leviämisen estämiseksi ruokajätteen syöttäminen elintarviketuotantoeläimille on kiellettyä. Ruokajätteellä tarkoitetaan joko laitons- tai kotikeittiöstä tulevaa ruokajätettä, joka on ollut ruokailussa esillä, ja eläin- ja kasviperäiset tuotteet ovat siten sekoittuneet. Eläintautien riski liittyy erityisesti eläimistä saatujen tuotteiden käyttöön eläinten ruokinnassa. Lampaiden ruokinnassa on huomioitava rehu- jen sopivuus eläinten ruokintaan. Esimerkiksi lihaluujauhon ja verijauhon käyttö on kielletty lampaiden ruokinnassa eläintautien ehkäisemiseksi.

Salmonella voi levitä rehun välityksellä, ja siksi rehuhygieniä tulee varmistaa mm. hankkimalla rehut [re- kisteröidyltä rehualan toimijoilta](#), puhdistamalla ruokinta-astiat ja välineet säännöllisesti, suojaamalla rehut tuhoeläimiltä sekä pitämällä pitopaikat siistinä huolehtimalla erityisesti lammaskirjuri poistosta. Lisätie- toja rehu- lainsäädännön vaatimuksista löytyy Eviran [rehut sivustolta](#).

7. Kirjuri pito eläinten lukumäärästä ja niille annetuista lääkkeistä

Tuotantoeläinten omistajan tai pitäjän on pidettävä kirjaa tuotantoeläimille annetuista lääkkeistä ja kuol- leiden eläinten lukumäärästä. Lääkekirjuri pitoa on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan ja kirjuri pi- toa kuolleiden eläinten lukumäärästä vähintään kolmen vuoden ajan sen vuoden päättymisestä lukien, jolloin kirjuri pitoon viimeksi kirjattiin eläintä koskeva merkintä.

Tuotantoeläimillä saa käyttää vain niille hyväksytyjä lääkkeitä. Lisätietoa eläinten lääkitsemistä koskevasta lainsäädännöstä saa hoitavalta eläinlääkäriltä sekä [Eviran internetsivuilta](#).

8. Tutustu lampaiden teurastus- ja lopetusvaatimuksiin

Eläimen lopetus tai teurastus on suoritettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Eläimen saa lopettaa vain henkilö, jolla on riittävät tiedot kyseisen eläinlajin lopetusmenetelmästä ja lopetustekniikasta sekä riittävä taito toimenpiteen suorittamiseksi.

Uskonnollisista syistä noudatettava teurastustapa on sallittua ainoastaan teurastamoissa tarkastuseläinlääkärin läsnäollessa. Suomessa on sallittua ainoastaan sellainen uskonnollisista syistä noudatettava erityinen teurastustapa, jossa verenlasku aloitetaan samanaikaisesti eläimen tainnuttamisen kanssa. Ilman tainnutusta suoritettava teurastus on Suomessa kokonaan kielletty.

[Tarkempaa tietoa eläinten lopettamista ja teurastamista koskevista vaatimuksista ja sallituista lopetusmenetelmistä.](#)

9. Selvitä, miten kuolleen tai lopetetun lampaan voi hävittää

Lampaat ovat tuotantoeläimiä, joten lopetetun tai itsestään kuolleen eläimen hävittämisessä on noudatettava tuotantoeläinten hävityksestä annettua lainsäädäntöä. Hävityksen osalta Suomi on jaettu kahteen osaan: syrjäiseen ja keräilyalueeseen. Keräilyalueella ruho on toimitettava raatokeräilyyn. Kokonaisen ruhon hautaaminen on sallittua syrjäisellä alueella. Ruhon hautaaminen ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle. Tarkempia ohjeita hautaamisesta tai raadon hävittämisestä muulla tavoin saa kunnaneläinlääkäriltä ja ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Mikäli lammas kotiteurastetaan, on teurasjätteet hävitettävä sivutuotelainsäädännön mukaisesti.

[Lisätietoa kuolleen lampaan hävittämisestä](#)

[Lisätietoa kuolleen lampaan hautaamisesta](#)

[Lisätietoa kotiteurastuksen sivutuotteiden hävittämisestä](#)